

Ohjaavien ministeriöiden ja Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen välinen tulossopimus vuosille 2025–2028

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

0295 024 500

Kirjaamo

www.ely-keskus.fi

PL 250, 40101 Jyväskylä

Y-tunnus 2296962-1

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Sisällys

1	Strategiset linjaukset.....	3
1.1	Hallitusohjelma.....	3
1.2	Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirja.....	3
1.3	Strategisten painopisteiden huomiointi ELY-keskuksen alueella.....	4
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	6
3	Tulostavoitteet.....	8
4	Voimavarojen hallinta.....	21
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	22
	Liitteet	24

1 Strategiset linjaukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

ELY-keskusten tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, valtion talousarvioon ja julkisen talouden suunnitelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan ja eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

Lisäksi koko valtionhallintoa koskevat muut strategiat, valtioneuvoston periaatepäätökset ym. keskeiset linjaavat dokumentit huomioidaan soveltuvin osin. Valtion henkilöstöstrategia tarjoaa yhteisen vision ja tavoitteet, ohjaten henkilöstöjohtamisen kehittämistyötä. Jokainen valtion työntekijä toteuttaa strategian tavoitteita ja toimenpiteitä omassa roolissaan ja työssään asiantuntijana, esihenkilönä ja johtajana. Linkki: <https://vm.fi/valtio-tyonantajana/henkilostojohtamisen-tuki/valtion-henkilostostrategia>.

1.1 Hallitusohjelma

Valtion aluehallinnon uudistuksen tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Kehittämisen pääperiaatteena on monialaisuus. Ensisijaisesti tämä tarkoittaa lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Valvira, Aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuun alueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Uudessa virastossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostavat yhden yhtenäisen kokonaisuuden.

ELY-keskusten puitteissa järjestetyn hallinnon osalta lähtökohtana on monialainen valtion aluehallinto, joka koostuu nykyistä vahvemmilta alueilta Elinvoimakeskuksiin. Uudistamisessa huomioidaan käynnissä oleva TE-uudistus. Elinvoimakeskukset ja niiden alueet muodostetaan nykyisten täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta mahdollistaen tarvittaessa korkeamman toimipistemäärän. Elinvoimakeskusten määrää voidaan kasvattaa enintään yhdellä elinvoimakeskuksella palveluiden turvaamiseksi molemmilla kansalliskielillä. Edelleen mahdollistetaan elinvoimakeskusten erikoistuminen ja keskinäinen työnjako.

Valtion aluehallinnon uudistamisen osalta valmistelu tehdään niin, että uuden mallin mukaan järjestetty valtion aluehallinto käynnistää toimintansa viimeistään vuoden 2026 alusta. Varmistetaan, ettei muutosvaihe vaaranna käynnissä olevien prosessien sujuvuutta. Uudistamisessa huomioidaan valtionhallinnon tuottavuusohjelma ja toimintamenojen sopeutustarve.

1.2 Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirja

Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia ja toimintaympäristö 2024-2027 on määritelty virastojen yhteisessä strategia-asiakirjassa: "Kestävää tulevaisuutta tekemässä – yhdessä ja lähellä": <https://tem.fi/aluehallintovirastojen-ja-ely-keskusten-strategia-asiakirja>. Strategia ohjaa aluehallinnon virastoja hallitusohjelman toimeenpanossa sekä toiminnan ja rakenteiden uudistamisessa.

Valtion aluehallinnon (aluehallintovirastojen (AVI) ja ELY-keskusten) toimialat ja tehtävät ovat moninaiset. Virastojen tehtäviin kuuluu kehittämistä, rahoittamista, ohjausta ja valvontaa, perusinfran toimivuudesta ja ylläpidosta vastaamista sekä kansalaisten ja yritysten oikeusturvasta ja palveluista huolehtimista. Laajan toimintakentän keskeisimmät tavoitteet on koottu strategia-asiakirjaan yhdeksi yhteiseksi kokonaisuudeksi.

Asiakirjassa strategiset painopisteet on jaettu neljään sisältöalueeseen:

- turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta,
- lisäämme elinvoimaa,

- toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää ja
- edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta.

Toiminnan kehittämiseksi on asetettu kolme painopistettä:

- hyvinvoiva henkilöstö ja työyhteisö,
- erinomainen asiakaskokemus ja sidosryhmäyhteistyö sekä
- digitalisoidut ja sujuvat prosessit.

Valitut painopisteet toteuttavat hallitusohjelman linjauksia ja niissä heijastuvat myös toimintaympäristön muutos sekä virastojen tehtävät määrittävä lainsäädäntö. Hallitusohjelman mukainen syyskuussa 2023 käynnistynyt valtion aluehallinnon uudistaminen näkyy strategia-asiakirjassa toimintatapalinjauksina: valtion aluehallinto toimii jatkossakin poikkihallinnollisesti ja monialaisesti alueilla, ja lisäksi toimintakykyä pidetään yllä ja toimintaa yhtenäistetään aluehallinnon virastorakenteita uudistettaessa.

Strategia-asiakirjassa on lisäksi kuvattu myös toimintaa koskevat arvot: asiakaslähtöisyys, asiantuntijuus ja yhteistyö.

1.3 Strategisten painopisteiden huomiointi ELY-keskuksen alueella

Keski-Suomen ELY-keskuksessa strategiset painopisteet ovat osa kaikkien kolmen vastuualueen tehtäväkokonaisuuksia. Yhteistyö poikkihallinnollisesti viraston sisällä sekä sidosryhmien kanssa on ensiarvoisen tärkeää alueellisen vaikuttavuuden näkökulmasta. Keski-Suomen maakuntaohjelmassa kasvun kärkinä olevat bio- ja kiertotalous, uudistuva teollisuus ja hyvä vointi yhdistyvät luontevasti AVI ELY -strategian painopisteisiin.

Elinkeinotoiminta Keski-Suomessa uudistuu, kasvaa ja monipuolistuu maakunnan kärkialojen bio- ja kiertotalouden, kyberturvallisuuden ja hyvinvointiteknologian myötä. Uusina aloina ovat nousemassa puolustusteollisuus, materiaalivirtoja uudistava kuituosaaminen sekä peliteollisuus. Luovan talouden ja luovan alan kehittämistyöllä edistämme elinkeinoelämän uudistumista sekä vahvistamme alan työllisyys- ja kasvupotentiaalia.

Verkosto- ja kumppanuustyö tukee alueen elinvoimaisuutta laaja-alaisesti ja tavoitteellisesti. Edistämme TKI-työtä yhteiselle alueellisella strategialla ja toimeenpanosuunnitelmalla. Tavoittelemme määritellyissä kärkiteemoissa kansainvälistä tunnettuutta pitkällä aikavälillä. Tuemme julkisten yritys- ja kansainvälistymispalvelujen saatavuutta koko maakunnassa. Tiedolla johtaminen toteutuu muun muassa työvoimabarometrin, alueellisten kehitysnäkymien ja työluopalinjauksen tietoja analysoimalla.

Kannustamme kehittämisorganisaatioita ja yrityksiä ideoimaan ja toteuttamaan ympäristön ja ilmaston tilaa parantavia toimenpiteitä. Eri rahoitusvälineiden välinen koordinaatio on keskeinen asia, jotta tulokset ovat kokonaisuutena mahdollisimman vaikuttavia. Maakunnallinen yhteistyö rahoituksen kanavoinnissa on säännöllistä ja avointa, mikä auttaa myös tuenhakijoita etenemään oikean rahoituslähteen äärelle.

EAKR ja JTF- ohjelman yritysrahoituksella edistämme energiatehokkuuden ja kiertotalouden uusien ratkaisujen sekä tuotteiden ja palveluiden kehittämistä. Maaseuturahastossa toteutamme yhdessä neljän muun ELY-keskuksen kanssa Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto -ohjelmaa. Ohjelman painopisteenä vuonna 2025 on vihreä siirtymä maaseudulla ja siihen liittyen myös vihreä liiketalous maaseutuyrityksissä.

Ruuantuotannon haaste on suuri maakunnassamme, jossa maatilayrittäjien määrä vähenee. Keskeinen kysymys on, millä keinoin pystymme tukemaan maataloustuottajia ja edistämään sukupolvenvaihdoksia ja alan jatkuvuutta. Vuonna 2025 tiivistämme yhteistyötä paikallisten maaseutuhallinnon YT-alueiden kanssa kehittämisrahoituksen mahdollisuuksien tunnistamiseksi.

Ilmastotyön vaikuttavuutta alueella kasvatetaan. Vesistöjen osalta edistämme ilmastomuutoksen hillintää sekä sopeutumista muun muassa säännöstelyn kehittämishankkeilla. Edistämme tulvasuojelua, tulvariskien hallintaa ja avustamme kuntia

hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelussa. Kestävää ja puhdasta siirtymää edistävien hankkeiden ilmastovaikutusten arviointia systematisoidaan ja sisäistä yhteistyötä lisätään rahoituksesta valvontaan. Edistämme ympäristöllisten menettelyiden sujuvuutta ennakkoneuvotteluilla ja asiantuntija-avulla.

Päätieverkon (valtatie 4 ja 9) ja Keski-Suomen muun maantieverkon toimintavarmuudella on merkittävä vaikutus elinkeinoelämälle ja huoltovarmuudelle. Valtatie 4 on Suomen vilkkain elintarviketeollisuuden ja päivittäistavarakaupan runkoyhteys sekä yksi vilkkaimmista metsäteollisuuden yhteyksistä Keski-Suomen alueella. Maanteiden hyvällä palvelutasolla ja yksityistieavustuksilla varmistetaan Keski-Suomen sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus sekä liikenneturvallisuus ja samalla turvataan kansalaisten arjen liikkuminen ja yhteiskunnan toimintavarmuus.

Tienpidossa huomioimme suunnitellusti myös muiden valtion toimijoiden tarpeet yhteiskunnan toimintavarmuuden turvaamiseksi. Osana maankäytön suunnittelua huolehdimme eri liikkumismuotojen huomioimisesta sekä maankäytön ja liikenteen mahdollisimman hyvästä yhteissovittamisesta, jotta kaikille liikkujille luotaisiin mahdollisimman miellyttävää ja turvallista ympäristöä.

Huoltovarmuusnäkökulma koskee myös ruuan- ja energiatuotantoon liittyviä asioita. Lisäämme ruokajärjestelmän häiriötilanteiden kestävyttä ja häiriötilanteisiin varautumista järjestämällä toimijoille koulutusta ja neuvontaa. Selkeytämme ELY-keskuksen vastuita ja tehtäviä mahdollisten häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta muun muassa tiivistämällä alkutuotannon alueellisen valmiusryhmän toimintaa. Myös elinkeinoelämän varautuminen on ajan tasalla ja systemaattista.

Tulvariskien hallinta ja pohjavesien suojelu ovat keskeisiä osatekijöitä varautumisessa ja kokonaisturvallisuudessa. Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja torjumme luontokatoa parantamalla laji- ja luontotyyppiesiintymien tilannetta sekä luonnonsuojelualueverkoston toimintaa ja rakennetta laajassa yhteistyössä kansalaisten ja yhteistyötahojen kanssa.

Hallitusohjelman työllisyystavoitteen saavuttamiseksi kehitämme työelämää ja edistämme työvoiman saatavuutta, työhyvinvointia ja tuottavuutta. Tuemme myös tavoitetta hyvästä työelämästä ilman syrjintää. ESR+ ohjelman rahoituksella tuetaan osaavan työvoiman saatavuutta parantavien uusien palvelu- ja koulutusmallien kehittämistä.

Keski-Suomen ELY-keskuksen toiminta maakunnan elinvoiman edistäjänä näkyy strategiassa monipuolisesti ja on hyvin sovitettavissa maakuntaohjelman painopisteisiin. Elinvoiman lisääminen näyttäytyy vahvojen toimialojen uusissa innovaatioissa ja uusien toimialojen nousussa. Puhtaan ja kestävä siirtymän toimet yhdistyvät erityisesti uudistuvaan teollisuuteen ja puhtaan energiantuotannon kasvuun. Kokonaisturvallisuuden ja varautumisen sekä hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden painopisteet liittyvät kokonaisvaltaiseen hyvään vointiin, yhteenkuuluvuuden ja turvallisuuden tunteen lisäämiseen sekä maakunnan yhteisöllisyyteen. Keski-Suomelle tärkeää on uudistuminen ja osaamisen kehittäminen, jotka luovat maakunnalle mahdollisuudet kestävä tulevaisuuden varmistamiseen jatkossa. Yhteinen ennakointi ja vahva skenaariotyö voivat näyttää suuntaa yhteistyölle.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

ELY-keskukset toteuttavat osaltaan seuraavia valtion talousarviossa 2025 pääluokkatasolla asetettuja vaikuttavuustavoitteita (suluissa ministeriö, jonka pääluokassa tavoite on asetettu):

- *Koulutus- ja osaamistaso nousee, koulutus vastaa työelämän tarpeisiin (OKM)*
- *TKI –toiminta parantaa elinkeinotoiminnan tuottavuutta, kasvua ja kansainvälisyyttä (OKM)*
- *Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat (OKM)*
- *Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu (TEM)*
  - *Viennin kotimainen arvonlisäbruttovienti*
  - *Investointien muutos vuoden takaisesta*
  - *T&k-menot/BKT*
- *Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee (TEM)*
  - *Työllisyysaste, 15–64-v.*
  - *Työttömyysaste, 15–74-v.*
  - *Ulkomailla syntyneiden työllisyysaste (%)*
- *Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteita (TEM)*
  - *Fossiilivapaan energian osuus kokonaiskulutuksesta*
- *Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa (YM)*
- *Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen (YM)*
- *Vihreä siirtymä on kasvun perusta (YM)*
- *Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään (YM)*
- *Digitalisaatio ja datatalous ovat luoneet kestävästä kasvusta sekä vahvistaneet luottamusyhteiskuntaa (LVM)*
- *Tietopohjaiset liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin (LVM)*
- *Digitaaliset yhteydet ja liikennejärjestelmä ovat parantaneet Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta (LVM)*
- *Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on rakentunut turvallisesti, tietopohjaisesti ja kestävästi (LVM)*
- *Monipuolinen yritystoiminta sekä menestyvä maaseutu ja saaristo, monipaikkaisuus ja yhteistyöverkostot vahvistavat yhteiskuntaa (MMM)*
- *Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta (MMM)*
- *Kokonaiskestävä ruokajärjestelmän huoltovarmuus sekä kilpailu- ja häiriönsietokyky paranevat (MMM)*
- *Kestävä luonnonvaratalous turvaa huoltovarmuutta, korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä sekä edistää hyvinvointia luonnosta ja luonnolle (MMM)*

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista osaltaan tukevat ELY-keskusten tulossopimuksen tulostavoitteet kootaan AVI ja ELY –strategian painopisteiden mukaisesti neljän ilmiölähtöisen ylätason tavoitteen alle. Nämä ylätason tavoitteet ovat seuraavat:

- Lisäämme elinvoimaa
- Toteutamme kestävästä ja puhdasta siirtymää
- Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta
- Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Tulostavoitekokonaisuudet viedään soveltuvin osin AVI ja ELY –strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Henkilöstöä, digitalisaatiota ja muuta virastojen oman toiminnan kehittämistä koskeva tavoitteisto on pääasiassa koottu omiin kokonaisuuksiinsa lukuihin kolme ja neljä.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä keskenään sekä valtakunnallisten ja alueellisten kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestäväää kasvua, puhdasta siirtymää sekä varautumista ja kokonaisturvallisuutta. Toiminnot edistävät myös hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta.

ELY-keskukset ja KEHA-keskus edistävät yhteistyössä keskenään sekä tulosohjausta koordinoivan ministeriön kanssa yhteisen digitaalisuuden edistämisen päämäärän ja palvelulupauksen toteuttamista: "Tuotetut digitaaliset palvelut ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia".

ELY-keskukset ja KEHA-keskus edistävät yhteistyössä keskenään sekä tulosohjausta koordinoivan ministeriön kanssa tietojohdamisen tavoitteen toteutumista. "Tietojohdamisen tavoitteena on tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa."

ELY-keskukset toimeenpaneavat osaltaan Suomen kestävään kasvun ohjelmaa varmistaen ohjelman toimeenpanon tuloksellisuuden ja lainmukaisuuden RRF-toimeenpanon edellyttämillä tukiviranomaisen vastuilla, joista säädetään laissa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022).

3 Tulostavoitteet

Tässä luvussa esitellään ELY-keskuksen tulostavoitteet. Tulostavoitekokonaisuudet on soveltuvin osin viety AVI ja ELY –strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan puolivuositain liikennevalomallia hyödyntäen (kts. tarkemmin luku 5). Lisäksi tulossopimuksen liitteessä 1 (Täydentävät seurantamittarit) on mainittu ne mittarit, joiden kehitystä seurataan tulostavoitteiden toteutumisen seurannan yhteydessä. Hallitusohjelman mukaisesta aluehallintouudistuksesta johtuen ELY-keskukset eivät aseta tavoitetasoja vuodelle 2028.

Lisäämme elinvoimaa

Uudistuva, kasvava, monipuolistuva ja kansainvälistyvä elinkeinotoiminta

Alueen yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä on vahvistettu

- Tavoite 2025** Yritysrahoituksen avulla tuemme tuotekehityshankkeita kartoitus- ja valmisteluvaiheen rahoituksesta aina investointeihin saakka. Rahoituksen kohdennuksessa huomioidaan Suomen alue- ja rakennepolitiikan EAKR- ohjelman tavoitteet ja Länsi-Suomen yritysrahoitusstrategian painotukset, maaseudun CAP-ohjelman tavoitteet sekä hallitusohjelman TKI- tavoitteet. Edistämme pk-yritysten pitkän aikavälin uudistumista, kasvua- ja kansainvälistymistä parantavia hankkeita. Pyrimme tunnistamaan pk-yrityksistä kasvupotentiaalia omaavia yrityksiä ja tukemaan niitä kasvussa kohti Mittelstand-kokoluokkaa. JTF- ohjelman alueellisen siirtymäsuunnitelman mukaisesti edistetään aluetalouden uudistumista.
- Verkostotyön avulla koordinoimme maakunnallisia yrityspalveluita. Neuvomme yrityksiä julkisten palveluiden äärelle. Ohjaamme hyödyntämään rahoitus- ja työllistämisinstrumentteja sekä löytämään oikean palvelureitin kasvun tueksi. Vedämme maakunnallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatioverkostoa, jonka avulla uudistumiseen tarvittavat resurssit, kuten alueella oleva tutkimusinfra, saadaan yritysten hyödynnettäväksi.
- Tunnistamme alueen luovan talouden ja kulttuurin elinvoimatekijöitä. Edistämme luovan talouden liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvua. Vahvistamme alan työllisyys- ja kasvupotentiaalia tuomalla esiin rahoitus- ja kehittämismahdollisuuksia. Julkaisemme alan uutiskirjettä sekä järjestämme infotilaisuuksia/klinoita. Tavoitteena luovaan talouteen myönnetyn kehittämisrahoituksen kasvu. Vahvistetaan kestävää kulttuurimatkailua maakunnan vahvuuksien pohjalta ja tuetaan matkailu- ja kulttuurialan yhteistyön kehittymistä esimerkiksi rahoituksen, koulutuksen ja viestinnän avulla. Huomioidaan työssä kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartan tavoitteet. Huomioidaan taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet muun muassa kotouttamisen kentällä.
- Tavoite 2026** Yritysrahoituksen avulla tuemme tuotekehityshankkeita kartoitus- ja valmisteluvaiheen rahoituksesta aina investointeihin saakka. Rahoituksen kohdennuksessa huomioidaan Suomen alue- ja rakennepolitiikan EAKR- ohjelman tavoitteet ja Länsi-Suomen yritysrahoitusstrategian painotukset, maaseudun CAP-ohjelman tavoitteet sekä hallitusohjelman tavoitteet. Edistämme pk-yritysten pitkän aikavälin uudistumista, kasvua- ja kansainvälistymistä parantavia hankkeita. Pyrimme tunnistamaan pk-yrityksistä kasvupotentiaalia omaavia yrityksiä ja tukemaan niitä kasvussa kohti mittelstand-kokoluokkaa. EAKR- rahoituksen painopiste on erityisesti vähähiilisyysavoitteita edistävissä hankkeissa. Verkostotyön avulla koordinoimme maakunnallisia yrityspalveluita. Neuvomme yrityksiä julkisten palveluiden äärelle. Ohjaamme hyödyntämään rahoitus- ja työllistämisinstrumentteja sekä löytämään oikean palvelureitin kasvun tueksi. Vedämme maakunnallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatioverkostoa, jonka avulla uudistumiseen tarvittavat resurssit, kuten alueella oleva tutkimusinfra, saadaan yritysten hyödynnettäväksi.
- Tunnistamme alueen luovan talouden ja kulttuurin elinvoimatekijöitä. Edistämme luovan talouden liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvua järjestämällä verkostoitumistilaisuuksia ja eri toimialojen kohtaamisia. Tämä auttaa osaltaan toiminnan kehittämisessä sekä uusien tuotteiden ja palveluiden innovoimisessa.
- Tavoite 2027** Yritysrahoituksen avulla tuemme tuotekehityshankkeita kartoitus- ja valmisteluvaiheen rahoituksesta aina investointeihin saakka. Rahoituksen kohdennuksessa huomioidaan Suomen alue- ja rakennepolitiikan EAKR- ohjelman tavoitteet ja Länsi-Suomen yritysrahoitusstrategian painotukset, maaseudun CAP-ohjelman tavoitteet sekä hallitusohjelman tavoitteet. Edistämme pk-yritysten pitkän aikavälin uudistumista, kasvua- ja kansainvälistymistä parantavia hankkeita. Pyrimme tunnistamaan pk-yrityksistä kasvupotentiaalia omaavia yrityksiä ja tukemaan niitä kasvussa kohti mittelstand-

kokoluokkaa. EAKR- rahoituksen painopiste on erityisesti vähähiilisyysavoitteita edistävässä hankkeissa. Verkostotyön avulla koordinoimme maakunnallisia yrityspalveluita. Neuvomme yrityksiä julkisten palveluiden äärelle. Ohjaamme hyödyntämään rahoitus- ja työllistämisinstrumentteja sekä löytämään oikean palvelureitin kasvun tueksi. Vedämme maakunnallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatioverkostoa, jonka avulla uudistumiseen tarvittavat resurssit, kuten alueella oleva tutkimusinfra, saadaan yritysten hyödynnettäväksi.

Tunnistamme alueen luovan talouden ja kulttuurin elinvoimatekijöitä. Edistämme luovan talouden liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvua järjestämällä verkostoitumistilaisuuksia ja eri toimialojen kohtaamisia. Tämä auttaa osaltaan toiminnan kehittämisessä sekä uusien tuotteiden ja palveluiden innovoimisessa.

ELY-keskusten yritysrahoitusta (yrityksen kehittämisavustus ja maaseudun yritysrahoitus) saaneiden yritysten liikevaihto kasvaa

Mittayksikkö	liikevaihtokerroin	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
			≥ 24	≥ 25	≥ 25	

Maaseutu- ja biotalousyritykset ovat kehittäneet toimintaansa CAP –suunnitelman toimenpiteitä hyödyntäen

Mittayksikkö	kpl	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
			10	≥ 36	≥ 40	≥ 41	

Kansainvälistä osaamista hyödyntämällä edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

Tavoite 2025	Koordinoimme alueellista kansainvälisen rekrytoinnin ekosysteemiä Talent Central -kehittämisverkoston välityksellä (3–4 verkostotapaamista/vuosi). Luomme alueellisen kv-rekrytoinnin asiakaspolun, jota täydennetään tuomalla toimijoita yhteen ja tukemalla uusien rekrytointihankkeiden syntymistä. Aktivoimme työnantaja kansainvälisten osaajien palkkaamiseen ja ohjaamme heitä hyödyntämään kv-rekrytointipalveluja. Edistämme alueella valtakunnallisten Work in Finland -palveluiden hyödyntämistä, ja siten edesautamme työnantajien vastaanotto-, monikulttuurisuus- ja pitovoima-voimavaroja. Kansainvälisen osaamisen laajempi hyödyntäminen edesauttaa yritysten kasvua, kansainvälistymistä ja TKI-toimintaa. Maahan muuttaneiden paremmalla pitovoimalla kasvatamme maakunnan elinvoimaa.
Tavoite 2026	Koordinoimme alueellista kansainvälisen rekrytoinnin ekosysteemiä Talent Central -kehittämisverkoston välityksellä (3–4 verkostotapaamista/vuosi). Luomme alueellisen kv-rekrytoinnin asiakaspolun, jota täydennetään tuomalla toimijoita yhteen ja tukemalla uusien rekrytointihankkeiden syntymistä. Aktivoimme työnantaja kansainvälisten osaajien palkkaamiseen ja ohjaamme heitä hyödyntämään kv-rekrytointipalveluja. Edistämme alueella valtakunnallisten Work in Finland -palveluiden hyödyntämistä, ja siten edesautamme työnantajien vastaanotto-, monikulttuurisuus- ja pitovoima-voimavaroja. Kansainvälisen osaamisen laajempi hyödyntäminen edesauttaa yritysten kasvua, kansainvälistymistä ja TKI-toimintaa. Maahan muuttaneiden paremmalla pitovoimalla kasvatamme maakunnan elinvoimaa.
Tavoite 2027	Koordinoimme alueellista kansainvälisen rekrytoinnin ekosysteemiä Talent Central -kehittämisverkoston välityksellä (3–4 verkostotapaamista/vuosi). Luomme alueellisen kv-rekrytoinnin asiakaspolun, jota täydennetään tuomalla toimijoita yhteen ja tukemalla uusien rekrytointihankkeiden syntymistä. Aktivoimme työnantaja kansainvälisten osaajien palkkaamiseen ja ohjaamme heitä hyödyntämään kv-rekrytointipalveluja. Edistämme alueella valtakunnallisten Work in Finland -palveluiden hyödyntämistä, ja siten edesautamme työnantajien vastaanotto-, monikulttuurisuus- ja pitovoima-voimavaroja. Kansainvälisen osaamisen laajempi hyödyntäminen edesauttaa yritysten kasvua, kansainvälistymistä ja TKI-toimintaa. Maahan muuttaneiden paremmalla pitovoimalla kasvatamme maakunnan elinvoimaa.

Verkosto- ja kumppanuusyhteistyö on alueellisesti ja valtakunnallisesti vaikuttavaa

Tavoite 2025	Verkosto- ja kumppanuusyhteistyössä tavoitteenamme on alueen elinvoimaisuuden lisääminen. Työtä tehdään laajan sidosryhmäjoukon kanssa eri teemoissa. ELY-keskuksella on johtajuus useimmissa verkostoissa. Sisäisen poikkihallinnollisen toimintatavan avulla kehitämme verkostojen välistä yhteistyötä. Kaikkeen verkostotyöhön liittyy vastuullamme oleva tiedon tuottaminen, analysoiminen, viestintä ja tiedolla vaikuttaminen. Verkostotyö on aina tavoitteellista, kukin verkosto asettaa toiminnalleen strategiset painopisteet. Eri verkostojen painopisteet kytkeytyvät toisiinsa ja ovat osa maakunnallista kehittämistyötä. Verkostotapahtumien määrä: 5 Koordinoimme myös maakunnallista TKI-verkostoa, jossa toimimme yhdessä alueen oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Olemme luoneen yhteisen TKI-strategian ja sille
--------------	---

toimintaohjelman. Vuonna 2025 viemme eteenpäin yhdessä sovittuja strategisia tavoitteita kuten toimijoiden osaamisen kehittämistä hanketoiminnassa, kaupallistamisessa, viennissä ja IPR-osaamisessa. Koordinoimme jatkuvan oppimisen ja työllisyyden, elinikäisen ohjauksen sekä työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton verkostoja. Kukin verkosto kokoontuu vähintään 3–4 kertaa vuoden aikana. Luovan talouden K-S Luova -verkosto kokoontuu säännöllisesti (4–5 krt/vuosi).

Tavoite 2026 Verkostojen toiminnan jatkuvuuden varmistaminen organisaatiouudistukseen liittyen. Mahdollisten uusien verkostotavoitteiden organisointi. Verkostotapahtumien määrä: 5
Rahastojen (EAKR, ESR+, JTF, maaseuturahoitus) välisen yhteistyön edelleen kehittäminen ja koordinointi rahoituksen kokonaisvaikuttavuuden parantamiseksi. Seurannan ja viestinnän koordinoinnin kehittäminen.

Tavoite 2027 Maakunnallisen koordinoitun TKI-strategian sekä elinvoimaketuksen verkostotyön vakiinnuttaminen. Organisaatioiden palvelutuotteiden ja roolien esiintuominen ja yhteisen verkkonäkyvyyden ja löydettävyyden kehittäminen. Verkostotapahtumien määrä: 5

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseudut, saaristot, kaupungit)

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseutualueet)

Tavoite 2025 Vuoden 2025 aikana pyrimme kääntämään maaseudun kehittämisrahoituksen painopistettä enemmän yritystukien suuntaan vahvasti kehittämishankepainotteisen edellisvuoden jälkeen. Keski-Suomen yritysneuvojaverkosta aktivoidaan tunnistamaan aiempaa paremmin maaseudun julkisen yritysrahoituksen tarjoamat mahdollisuudet ja opastamaan yrityksiä hakemaan rahoitusta kehittämistoimenpiteilleen. Yritystuet ovat ELY-keskuksen keskeisin keino vastata elinkeinojen monipuolistamisen, kilpailukyyn parantamisen ja uuden yrittäjyyden luomisen tavoitteisiin.

Tavoite 2026 Yritysrahoituksessa vastuullisuus- ja kestäväysnäkökohdat ovat merkittävässä roolissa. Kiinnitämme huomiota uuden teknologian ja digitalisaation hyödyntämiseen, yritysten omistajanvaihdoksiin ja yhteistyöhön kilpailukyyn ja uudistumisen edistämiseksi.

Tavoite 2027 Uusien älykäs kylä -hankkeiden avulla käynnistetään kokonaisuuksia, joissa yhdistyvät alueellisen suunnitelman maaseudun vetovoiman kaksi osa-aluetta, elinkeinot ja asuminen. Aktivoimme sekä matkailun että muiden toimialojen yritys- ja viljelijäryhmien muodostumista.

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (kaupunkialueet)

Tavoite 2025 Keski-Suomen keskuskaupunki Jyväskylän näkökulmasta ELY-keskuksen keskeinen tehtävä on tukea ja auttaa kaupunkia ja samalla koko maakuntaa TKI-yhteistyön lisäämisessä ja erityisesti TKI-strategian toimeenpano-ohjelman toteuttamisessa. Tuemme palveluin ja rahoituksin uusia nousevia toimialoja, Jyväskylän näkökulmasta keskeisimpinä puolustusteollisuus, kyberturvallisuus ja vetyteknologiaan liittyvä kokonaisuus. NATO on avannut alueen yrityksille uusia mahdollisuuksia, mm. kaksoiskäyttötuotteiden lisääntyneen vientipotentiaalin. Myös Jyväskylän kaupungin ja Toyotan yhteisen säätiön, Central Finland Mobility Foundationin perustaminen Jyväskylään luo potentiaalia vetuliiketoiminnan lisäämiseksi koko alueelle. ELY-keskus jatkaa aktiivista osallistumisestaan myös Jyväskylän ja TEM:n innovaatioekosysteemisopimuksen toteuttamiseen.

Tavoite 2026 Keski-Suomen alueen elinkeinojen uudistumiseksi ja kehittämiseksi tuemme ja autamme kaupunkialuetta ja samalla koko maakuntaa TKI-yhteistyön lisäämisessä ja erityisesti TKI-strategian toimeenpano-ohjelman toteuttamisessa. Tämä tarkoittaa muun muassa pk-yrityksien ohjaamista mukaan oppilaitosten ja tutkimuslaitosten TKI-toimiin. Tuemme palveluin ja rahoituksin uusia nousevia toimialoja ja osallistumme keskeisten elinkeinoverkostojen toimintaan.

Tavoite 2027 Keski-Suomen alueen elinkeinojen uudistumiseksi ja kehittämiseksi tuemme ja autamme kaupunkialuetta ja samalla koko maakuntaa TKI-yhteistyön lisäämisessä ja erityisesti TKI-strategian toimeenpano-ohjelman toteuttamisesta. Tämä tarkoittaa muun muassa pk-yrityksien ohjaamista mukaan oppilaitosten ja tutkimuslaitosten TKI-toimiin. Tuemme palveluin ja rahoituksin uusia nousevia toimialoja ja osallistumme keskeisten elinkeinoverkostojen toimintaan.

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa

ELY-keskusten liidit muille toimijoille

Mittayksikkö	kpl					
	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		23	≥ 25	≥ 30	≥ 35	

Kasvu CRM:ään kirjatut kv.neuvonnat

Mittayksikkö	kpl					
	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		59	≥ 40	≥ 40	≥ 45	

Kasvat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostukset kaikilla alueilla

TKI-toimintaan liittyvä yritysten, korkeakoulujen ja muiden innovaatio toimijoiden välinen yhteistyö on vahvistunut

Tavoite 2025	Tuemme pk-yritysten, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten välistä yhteistyötä koordinoimalla Keski-Suomen TKI-verkostoa. Tuoreen maakunnallisen TKI-strategian ja toimintaohjelman mukaisesti rakennamme yritysten, kehittäjien ja tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden välille matalan kynnyksen ekosysteemimäistä toimintaa mukaan lukien maakunnallinen tutkimusinfra yhteiskäyttöä. Tavoittelemme yhteistyöllä kansallisesti ja kansainvälisesti vaikuttavampia tuloksia. Panostamme konkreettisiin tekoihin suunnitelmien sijaan. Verkostoidumme paitsi kansallisesti, myös kansainvälisesti. Yhdistämme osaamista eri aloilta ja luomme tapaamisia eri alojen toimijoiden välille. Tavoitteena pk-yritysten TKI-toimien lisääminen.
Tavoite 2026	Kontaktoimme yrityksiä aktiivisesti auttaaksemme heitä TKI-toiminnan lisäämisessä. Kannustamme yrityksiä rohkeampaan TKI-toimintaan ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa. Rahoitusasiantuntijat pyrkivät tunnistamaan yrityksen tarpeen ja motivaation tehostaa TKI-panostuksia. Tavoitteena on, että ELY-keskuksessa ja yritysneuvojaverkostossa osataan sujuvasti ohjata yritys oikealle polulle TKI-yhteistyökumppaneiden hakemisessa.
Tavoite 2027	Tunnistamme ja ratkaisemme kehityskohteita yhdessä yritysten kanssa. Keski-Suomen ELY-keskus edistää hallituksen asettamaa tavoitetta: TKI-panostus 4 % BKT:stä.

T&K-toimia sisältävien hankkeiden osuus (%) rahoitusta saaneista yritysten kehittämishankkeista on kasvanut

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 57	≥ 60	≥ 63	

T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 55	≥ 60	≥ 65	

Nouseva sekä talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia edistävä väestön koulutus- ja osaamistaso

Alueella ylläpidetään kokonaisukvaa alueen työvoima- ja osaamistarpeista sekä jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen, ml. Ohjaamojen, palveluista sekä niiden toimivuudesta verkostoyhteistyössä alueellisesti ja valtakunnallisesti

Tavoite 2025	Tuotamme tilannekuvatietoa ja analyyssejä elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen palveluista yhdessä oppilaitosten, maakuntaliiton, työllisyysalueiden ja muiden toimijoiden, kuten vapaan sivistystyön ja kolmannen sektorin kanssa. Luomme työvoimabarometrilla ja alueen kehitysnäkymillä lyhyen aikavälin ennusteita ja osaamistarvetietoa sekä tietoa työvoimapula-ammateista. ELY-keskus toimii Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) alueellisena kumppanina arvioiden muun muassa alueelta tulevia rahoitushakemuksia. Vahvistamme uudistuvan maakuntastrategian ja jatkuvan oppimisen alueellisten
--------------	--

painopisteiden yhteyttä. Edistämme jatkuvan oppimisen verkostotyön kautta jatkuvan oppimisen palvelun vaikuttavuutta, tarvelähtöisyyttä ja yritys yhteistyötä. Elinikäisen ohjauksen verkostotyöllä vahvistamme alueen ohjauksen palveluja, jotta ne palvelevat väestön koulutus- ja osaamistasoa. Erityisenä painopisteenä on toimintaympäristön muutokset ja niihin liittyvät ohjauksen rakenteiden ja tarpeiden kehitys.

ESR+- ohjelman rahoituksella tuemme uuden koulutustarjonnan ja koulutusmallien kehittämistä.

Tavoite 2026 Tuotamme tilannekuvatietoa ja analysoijaa elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen palveluista yhdessä oppilaitosten, maakuntaliiton, työllisyysalueiden ja muiden toimijoiden, kuten vapaan sivistystyön ja kolmannen sektorin kanssa. Luomme työvoimabarometrilla ja alueen kehitysnäkymillä lyhyen aikavälin ennusteita ja osaamistarvetietoa sekä tietoa työvoimapula-ammateista. ELY-keskus toimii Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) alueellisena kumppanina arvioiden muun muassa alueelta tulevia rahoitushakemuksia. Vahvistamme uudistuvan maakuntastrategian ja jatkuvan oppimisen alueellisten painopisteiden yhteyttä. Edistämme jatkuvan oppimisen verkostotyön kautta jatkuvan oppimisen palvelun vaikuttavuutta, tarvelähtöisyyttä ja yritys yhteistyötä. Elinikäisen ohjauksen verkostotyöllä vahvistamme alueen ohjauksen palveluja, jotta ne palvelevat väestön koulutus- ja osaamistasoa. Erityisenä painopisteenä on toimintaympäristön muutokset ja niihin liittyvät ohjauksen rakenteiden ja tarpeiden kehitys.

Tavoite 2027 Tuotamme tilannekuvatietoa ja analysoijaa elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen palveluista yhdessä oppilaitosten, maakuntaliiton, työllisyysalueiden ja muiden toimijoiden, kuten vapaan sivistystyön ja kolmannen sektorin kanssa. Luomme työvoimabarometrilla ja alueen kehitysnäkymillä lyhyen aikavälin ennusteita ja osaamistarvetietoa sekä tietoa työvoimapula-ammateista. ELY-keskus toimii Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) alueellisena kumppanina arvioiden muun muassa alueelta tulevia rahoitushakemuksia. Vahvistamme uudistuvan maakuntastrategian ja jatkuvan oppimisen alueellisten painopisteiden yhteyttä. Edistämme jatkuvan oppimisen verkostotyön kautta jatkuvan oppimisen palvelun vaikuttavuutta, tarvelähtöisyyttä ja yritys yhteistyötä. Elinikäisen ohjauksen verkostotyöllä vahvistamme alueen ohjauksen palveluja, jotta ne palvelevat väestön koulutus- ja osaamistasoa. Erityisenä painopisteenä on toimintaympäristön muutokset ja niihin liittyvät ohjauksen rakenteiden ja tarpeiden kehitys.

Saavutettavat ja hyvin saatavilla olevat palvelut

ELY-keskukset ovat edistäneet parempien tietoliikenneyhteyksien saatavuutta

Mittayksikkö	kpl				
Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	
	≥ 3	≥ 2	≥ 3		

Kuntien työvoimapalveluita hyvin tukeva valtion aluehallinto

Alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut tukevat työllisyysalueiden toimintaa sujuvassa yhteistyössä

Tavoite 2025 Toimintamallin toimivuutta on testattu vuoden 2025 aluekeskustelujen järjestämisessä. Tämän pohjalta havaitut jatkokehittämistarpeet on otettu tarkasteluun mallin jatkokehitystyössä.

Kokonaiskestävä, kilpailukykyinen ja häiriöitä sietävä ruokajärjestelmä

Maatilat hyödyntävät CAP-työkaluja toimintansa uudistamiseksi

Mittayksikkö	%				
Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	
	≥ 5,7	≥ 6,2	≥ 6		

Kestävää kasvua ja saavutettavuutta tukeva liikennejärjestelmä

Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Alemman tieverkon käytettävyys turvataan ja kuntoa on parannettu yksittäisillä kriittisimmillä osuuksilla

Tavoite 2025 Tunnetun asiakkaidemme ja sidosryhmiemme tarpeet, keräämme aktiivisesti palautetta ja hyödynnämme sitä laajasti väylänpidossa. ELY-keskuksen tienpidon prosessit tukevat tehokasta ja

vaikuttavaa tienpitoa.

Päätieverkon palvelutaso on hyvä ja alemmalla tieverkolla palvelutaso sovitetaan tien liikenteelliseen merkitykseen, huomioiden elinkeinoelämän ja muiden asiakasryhmien tarpeet. Päivittäisellä hoidolla ja korjauksilla varmistetaan saavutettavuus ja tieverkon liikennöitävyys.

Toimenpiteet kohdistetaan Väyläviraston toimintalinjojen mukaisesti, alemmalla tieverkolla korjaustoimenpiteet ovat pääasiassa yksittäisiä korjauksia.

Tavoite 2026 Tunnumme asiakkaidemme ja sidosryhmiemme tarpeet, keräämme aktiivisesti palautetta ja hyödynnämme sitä laajasti väylänpidossa. ELY-keskuksen tienpidon prosessit tukevat tehokasta ja vaikuttavaa tienpitoa.
Päätieverkon palvelutaso on hyvä ja alemmalla tieverkolla palvelutaso sovitetaan tien liikenteelliseen merkitykseen, huomioiden elinkeinoelämän ja muiden asiakasryhmien tarpeet. Päivittäisellä hoidolla ja korjauksilla varmistetaan saavutettavuus ja tieverkon liikennöitävyys.
Toimenpiteet kohdistetaan Väyläviraston toimintalinjojen mukaisesti, alemmalla tieverkolla korjaustoimenpiteet ovat pääasiassa yksittäisiä korjauksia.

Tavoite 2027 Tunnumme asiakkaidemme ja sidosryhmiemme tarpeet, keräämme aktiivisesti palautetta ja hyödynnämme sitä laajasti väylänpidossa. ELY-keskuksen tienpidon prosessit tukevat tehokasta ja vaikuttavaa tienpitoa.
Päätieverkon palvelutaso on hyvä ja alemmalla tieverkolla palvelutaso sovitetaan tien liikenteelliseen merkitykseen, huomioiden elinkeinoelämän ja muiden asiakasryhmien tarpeet. Päivittäisellä hoidolla ja korjauksilla varmistetaan saavutettavuus ja tieverkon liikennöitävyys.
Toimenpiteet kohdistetaan Väyläviraston toimintalinjojen mukaisesti, alemmalla tieverkolla korjaustoimenpiteet ovat pääasiassa yksittäisiä korjauksia.

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon kesäkaudella on kasvanut

Mittayksikkö	Asteikko 1–5				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 3	≥ 3	≥ 3	

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella on kasvanut

Mittayksikkö	Asteikko 1–5				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 2,9	≥ 3	≥ 3	

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Talouden rakennemuutosta ja kasvua sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä tukeva puhdas siirtymä

Yritystoiminnan tukeminen puhtaaseen siirtymään: puhtaan siirtymän investointien määrä on kasvanut

Tavoite 2025	EAKR- ja JTF-ohjelman rahoituksella tuetaan aluetalouden uudistumista ja siirtymää kohti hiilineutraaliutta erityisesti turvetuotannosta riippuvilla alueilla. Maaseuturahoituksella tuetaan uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden tuotantoa edistäviä investointeja. Tavoite: 17
Tavoite 2026	EAKR-rahoitusta kohdennetaan energiatehokkuutta ja kiertotaloutta edistäviin tutkimus- ja tuotekehityshankkeisiin ja tuotannollisiin investointeihin. Maaseuturahoituksella tuetaan uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden tuotantoa edistäviä investointeja. Tavoite: 22
Tavoite 2027	Osaamisen kehittämistä pk-yrityksissä tuetaan ESR+- ohjelman kautta. Maaseuturahoituksella tuetaan uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden tuotantoa edistäviä investointeja. Tavoite: 21

Puhtaan siirtymän edistymistä seurataan puhtaan energian YVA-prosessien määrän avulla

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 18	≥ 17	≥ 16	

Puhtaan siirtymän hankkeita on edistetty ennakkollisuuden ja viranomaisyhteistyön kautta

Tavoite 2025	Ympäristölupaa ja/tai YVA-menettelyä edellyttävissä hankkeissa pyritään joustavaan ja laadukkaaseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen ja painotetaan yhteistyön ennakkollisuutta. Ennakkoneuvotteluita järjestetään ja niihin osallistutaan aina tarvittaessa.
Tavoite 2026	Puhtaan siirtymän hankkeita edistetään sujuvalla viranomaisyhteistyöllä.
Tavoite 2027	Puhtaan siirtymän hankkeita edistetään sujuvalla viranomaisyhteistyöllä.

Puhtaan siirtymän edistymistä seurataan ennakkoneuvotteluiden määrän avulla

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 10	≥ 10	≥ 10	

Hiilinegatiivisuutta ja luontokadon pysäyttämistä kohti eteneminen

Ilmastotyön vaikuttavuus alueella kasvaa

Tavoite 2025	Edistämme ilmastotyötä ja kestävästä aluekehitystä verkostoissamme ja sidosryhmäyhteistyössä. Pohjaamme maakuntaliiton Hiilineutraali Keski-Suomi tiekarttaan ja olemme mukana tiekartan kehittämisessä. Ilmastotyötä kehitetään yhteistyössä ELY-ilmastoerikoistumisen ja valtakunnallisen ilmastoyksikön kanssa. Ilmastotyön vauhdittamisessa hyödynnetään ELY-ilmastoverkostoa ja ohjaavien tahojen ilmastoryhmää. Edistämme ilmastomuutoksen hillintää sekä sopeutumista vesitaloustehtävissä muun muassa säännöstelyn kehittämishankkeilla. Edistämme tulvasuojelua, tulvariskien hallintaa ja neuvomme kuntia hulevesiriskien hallinnan suunnittelussa. Kasvihuonekaasupäästöjen kehittyminen alueella arviolta 1600 kt
Tavoite 2026	Kehitämme ilmastovaikutusten arviointia omissa prosesseissamme ja tarjoamme asiantuntemusta sidosryhmille. Ratkaisumme perustuvat tutkittuun tietoon. Kasvihuonekaasupäästöjen kehittyminen alueella arviolta 1510 kt
Tavoite 2027	Pidämme yllä keskustelua ilmastotyön tarpeellisuudesta alueella, kannustamme ja näytämme esimerkkiä omassa toiminnassamme. Kasvihuonekaasupäästöjen kehittyminen alueella arviolta 1420 kt

ELY-keskukset vauhdittavat kiertotaloutta alueella

Tavoite 2025	Maaseuturahoituksella on mahdollista rahoittaa yhteistyöhankkeita luonnonvarojen kestävä hoidon edistämiseksi. Näihin teemoihin mahdollisia hankeaiheita ja rahoituksen hakijatahoja haemme vastuualueet ylittävällä yhteistyöllä. Rahoitettavia hankkeita haetaan sekä alueellisesti että ylläalueellisesti mm. Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman teemoista. Ympäristölupiin liittyvässä valvonnassa huomiota kiinnitetään yhdyskuntajätteen erilliskeräykseen ja kierrätettäväksi toimittamiseen. Jatkamme valtakunnallisen jättesuunnitelman toimeenpanoa ja osallistumme jätelain mukaisen alueellisen yhteistyöryhmän toimintaan. Keski-Suomen siirtymistä kiertotalouteen edistetään innostamalla alueen toimijoita yhdessä sidosryhmien kanssa. Pyrimme resurssien salliessa järjestämään vuosittaiset kiertotalousmessut. Alueidenkäytössä kiertotaloutta edistetään opastamalla kuntia käyttämään kiertotaloutta edistäviä keinoja kaavoituksessa.
Tavoite 2026	Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämistä jatketaan kuntia ohjaamalla. Jätelain mukaisia toimeenpanotehtäviä jatketaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Alueen elinkeinotoimijoita ja yrityksiä ohjataan kiertotalouden mukaiseen toimintaan.

Tavoite 2027 Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämistä jatketaan kuntia ohjaamalla. Jätelain mukaisia toimeenpanotehtäviä jatketaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Alueen elinkeinotoimijoita ja yrityksiä ohjataan kiertotalouden mukaiseen toimintaan.

Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan ja vahvistetaan

Mittayksikkö	ha				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 700	≥ 1000	≥ 1000	

Luontotyyppinä ja lajisuojelua on edistetty

Tavoite 2025 Kunnostusta ja jatkuvan hoidon toimenpiteitä yhdellä isommalla ja 5–7 pienemmällä lintuvesikohteella. Perinnebiotooppien aitaaminen laitumiksi: 5 kohdetta (15 ha). Pienten kohteiden jatkuva hoito: 10 kohdetta (3 ha).
Metsäisten elinympäristöjen hoitotoimia toteutetaan 5–10 kohteessa.
Pienvesihankkeessa 2 purokilometrin kunnostaminen, 2–5 nousuesteen poistaminen, 2–5 lähteen ja 2 lammen ennallistaminen.
Soiden ennallistaminen 1 isolla (6 ha) kohteella ja 1–2 pienemmällä suokohteella. Lisäksi 1 lettkohteen (1 ha) ennallistaminen.
Uhanalaisten lajien esiintymien hoitaminen 10–20 kohteessa. Erityisesti suojeltavien lajien rajauspäätöksiä valmistellaan 2–3 kpl.
Luonnonsuojelulain luontotyyppirajauksia valmistellaan 5–10 kpl.

Tavoite 2026 Säilytetään toiminnan volyymi vähintään 2025 tasolla. Huomioidaan vuosittaisissa kohdemäärissä Helmi-ohjelman tavoitteiden mahdollinen alueellinen jyvittäminen.

Tavoite 2027 Säilytetään toiminnan volyymi vähintään 2025 tasolla. Huomioidaan vuosittaisissa kohdemäärissä Helmi-ohjelman tavoitteiden mahdollinen alueellinen jyvittäminen.

Haitallisten päästöjen väheneminen ja ilmatoriskien hallinta

Vesienhoidon ja merenhoidon toimenpideohjelmat ovat toteutuneet

Tavoite 2025 Toteutusaste 50–70 %
Kunnostusten osalta aktiivinen viestintä ja hanketoimijoiden neuvonta sekä tukeminen jatkuu. Alueelliset kunnostusesimerkit edesauttavat toteutukseen pääsemistä koko maakunnassa.
Yhdyskuntien jätevesien käsittelyn toimenpiteitä edistämme vesienhoidon ja ympäristölupavalvonnan yhteistyötä tiivistämällä.
Pinta- ja pohjavesien paineiden arviointi ja tilan luokittelu valmistuvat toimenpiteiden suunnittelun pohjaksi 4. vesienhoitokaudelle.

Tavoite 2026 Toteutusaste 60–80 %
Kunnostusten osalta tarkennetaan ja suunnitellaan eteenpäin hankkeita. Ilman vesilain mukaista lupaa toteutettavat hankkeet etenevät toteutukseen, ja laajemmat hankkeet jatkavat luvituksen tai tarkentavaan suunnitteluun.
Vesienhoidon suunnitelmaluonnokset ja toimenpideohjelmaluonnokset valmistuvat kuulemistakin varten.

Tavoite 2027 Toteutusaste 90–100 %
Yhdyskuntien jätevesien käsittelyn toimenpiteistä toteutuu 70–90 %. Osa toteutuu vasta 4. vesienhoitokaudella.
Haja- ja loma-asutuksesta aiheutuvan hajakuormituksen vähentämiseksi tulisi kiinteistökohtaista jätevedenkäsittelyä tehostaa. Jollei toimenpiteiden edistämiseen osoiteta resursseja kuntiin, on toteutusaste todennäköisesti <10 % vuonna 2027.
Vesienhoidon suunnitelmat ja toimenpideohjelmat valmistuvat valtioneuvoston käsittelyä varten.

Ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta sekä sujuvaa ja turvallista arkea tukeva rakennettu ympäristö

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat ja yhdyskuntarakenne on kestävä

Tavoite 2025 Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita edistetään alueella kunnille annettavissa kaavalausunnoissa, kaavaneuvotteluissa sekä kuntien kanssa käytävissä kehittämiskeskusteluissa. Vuoden 2025 kehittämiskeskustelujen teemana on muun muassa valtakunnallisten arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen Keski-Suomessa. Keski-Suomen ELY-keskus teettää aiheen tiimoilta kunnille kyselyn, jolla kartoitetaan arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohteiden suojelutilannetta sekä kuntien tavoitteita kohteiden arvojen säilyttämisen tiimoilta. Valtakunnallisten

alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista valvotaan maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla käyttämällä viimesijaisena keinona ELY-keskukselle säädettyä muutoksenhakuoikeutta valtakunnallisten arvojen säilyttämiseksi.

Tavoite 2026 Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita edistetään alueella kunnille annettavissa kaavalausunnoissa, kaavaneuvotteluissa sekä kuntien kanssa käytävissä kehittämiskeskusteluissa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista valvotaan maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla käyttämällä viimesijaisena keinona ELY-keskukselle säädettyä muutoksenhakuoikeutta valtakunnallisten arvojen säilyttämiseksi.

Tavoite 2027 Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita edistetään alueella kunnille annettavissa kaavalausunnoissa, kaavaneuvotteluissa sekä kuntien kanssa käytävissä kehittämiskeskusteluissa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista valvotaan maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla käyttämällä viimesijaisena keinona ELY-keskukselle säädettyä muutoksenhakuoikeutta valtakunnallisten arvojen säilyttämiseksi.

Kaavoitus edistää ilmastokestävyttä ja puhdasta siirtymää

Tavoite 2025 Kuntien alueidenkäytön suunnittelua tuetaan ilmastokestävyiden ja puhtaan siirtymän edistämiseksi nostamalla teemoihin liittyviä asioita esille kaavalausunnoissa sekä kaavaneuvotteluissa. Ilmastokestävyiden ja puhtaan siirtymän teemat ovat aiheina myös kuntien kanssa käytävissä kehittämiskeskusteluissa ja ajankohtaispäivissä. Kunnille tarjotaan neuvontaa ja opastusta kaavojen keskeisistä ilmastovaikutuksista ja kiertotalouden mahdollisuuksista kaavoissa. Tuulivoimayleiskaavoja vireillä noin 20, lainvoimaisia tuulivoimakaavoja 12.

Tavoite 2026 Edistämme ilmastovaikutusten arviointiin liittyvien laskentatyökalujen käyttöönottoa kunnissa. Tuulivoimayleiskaavoja vireillä noin 20, lainvoimaisia tuulivoimakaavoja 14.

Tavoite 2027 Kaavalausunnoissa ilmastovaikutusten arviointiin kiinnitetään huomiota ja ohjataan vähäpäästöisempiin ratkaisuihin. Tuulivoimayleiskaavoja vireillä noin 20, lainvoimaisia tuulivoimakaavoja 15.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Vahva poikkihallinnollinen varautuminen ja kokonaisturvallisuuden yhteistoiminta

Turvaamme kriittisten toimintojen jatkuvuuden vastuualueilla normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa huoltovarmuus huomioiden

Tavoite 2025 Toimintakyvyn varmistamisen ja jatkuvuuden hallinnan prosessit, ml. poikkisektorainen yhteistyö, on päivitetty toimiviksi myös aluehallintouudistuksen jälkeisessä ajassa. Eri vastuualueiden toiminnot on yhteen sovitettu.

Tavoite 2026 Valmiuslain uudistamisen yhteydessä arvioidaan vaikutukset ELY-keskusten (elinvoimakeskusten) toimintoihin ja sitä kautta virastojen valmiussuunnitelmiin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan osalta.

Tavoite 2027 Yhteinen alueellinen sekä kansallinen valmiusharjoittelu, jossa toteutetaan käytännössä eri vastuualueiden kriittisen infrastruktuurin, palveluiden ja toimintojen turvaamista samassa harjoituksessa yhdessä yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa. Harjoituskumppanit tarkentuvat harjoituksen teeman varmistuttua, mutta tavoitteena on viraston varautumistyön edistäminen kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Valvonta on vaikuttavaa ja oikea-aikaista

Normaaliolojen turvallisuutta on kehitetty ja seurattu aktiivisesti

Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen

Mittayksikkö %

Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	100	100	100	

Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 90	≥ 90	≥ 90	

Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		100	100	100	

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≤ 97	≤ 95	≤ 92	

Työelämän muutokset huomioiva, laadukas, terveellinen ja turvallinen työelämä

ELY-keskus on kehittänyt aktiivisen tavan toimia työelämän, sen laadun ja tuottavuuden kehittämiseksi alueellisessa ekosysteemissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, sekä valtakunnallisesti (TEM-hallinnon työelämän kehittämisverkosto)

Tavoite 2025	Selvitämme Keski-Suomen näkökulmasta järkevimman ja toimivimman yhteistyön tekemisen/organisoinnin mallin sekä kartoitamme alueen hanketilannetta työelämän kehittäminen -teemaan liittyen. Hyödynnämme valtakunnallisen koordinaatiohankkeen (Parempi työelämä) ja alahankkeiden tuloksia alueella. Olemme yhteistyökumppanina alueen toimijoiden toteuttamissa koulutustilaisuuksissa. Pyrimme saamaan työelämän kehittämisen näkökulmaa yritysten rahoitushakemuksiin mm. alueen yritysneuvojaverkoston avulla. Kehitämme tapoja hyödyntää EU:n rakennerahastoja työelämän kehittämiseen, varsinkin alueellisen ESR-rahoituksen osalta. Selvitämme yliajallisen yhteistyön mahdollisuuksia. Kokoamme työelämän kehittämiseen liittyvää tutkimustietoa ja analyysejä viestinnässä hyödynnettäväksi.
Tavoite 2026	Selvitämme Keski-Suomen näkökulmasta järkevimman ja toimivimman yhteistyön tekemisen/organisoinnin mallin sekä kartoitamme alueen hanketilannetta työelämän kehittäminen -teemaan liittyen. Hyödynnämme valtakunnallisen koordinaatiohankkeen (Parempi työelämä) ja alahankkeiden tuloksia alueella. Olemme yhteistyökumppanina alueen toimijoiden toteuttamissa koulutustilaisuuksissa. Pyrimme saamaan työelämän kehittämisen näkökulmaa yritysten rahoitushakemuksiin mm. alueen yritysneuvojaverkoston avulla. Kehitämme tapoja hyödyntää EU:n rakennerahastoja työelämän kehittämiseen, varsinkin alueellisen ESR-rahoituksen osalta. Selvitämme yliajallisen yhteistyön mahdollisuuksia. Kokoamme työelämän kehittämiseen liittyvää tutkimustietoa ja analyysejä viestinnässä hyödynnettäväksi.
Tavoite 2027	Selvitämme Keski-Suomen näkökulmasta järkevimman ja toimivimman yhteistyön tekemisen/organisoinnin mallin sekä kartoitamme alueen hanketilannetta työelämän kehittäminen -teemaan liittyen. Hyödynnämme valtakunnallisen koordinaatiohankkeen (Parempi työelämä) ja alahankkeiden tuloksia alueella. Olemme yhteistyökumppanina alueen toimijoiden toteuttamissa koulutustilaisuuksissa. Pyrimme saamaan työelämän kehittämisen näkökulmaa yritysten rahoitushakemuksiin mm. alueen yritysneuvojaverkoston avulla. Kehitämme tapoja hyödyntää EU:n rakennerahastoja työelämän kehittämiseen, varsinkin alueellisen ESR-rahoituksen osalta. Selvitämme yliajallisen yhteistyön mahdollisuuksia. Kokoamme työelämän kehittämiseen liittyvää tutkimustietoa ja analyysejä viestinnässä hyödynnettäväksi.

Maahanmuuttaneiden kotoutuminen ja työllistyminen nopeutuvat ja tehostuvat

Kotoutuminen ja työllistyminen tapahtuvat nopeasti ja maahanmuuttajien omaa vastuuta lisäävästi

Tavoite 2025	ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja
--------------	--

kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaaitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Tavoite 2026

ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaaitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Tavoite 2027

ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaaitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Alueelliseen yhteistyöhön, kansainvälistä suojelua saavien vastaanottoon ja rinnakkaisyhteiskuntien torjumiseen sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen panostetaan

Tavoite 2025

ELY-keskukset vahvistavat tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.

Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset tukevat kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.

Tavoite 2026

ELY-keskukset vahvistavat tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.

Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset tukevat kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.

Tavoite 2027

ELY-keskukset vahvistavat tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.

Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset tukevat kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.

Tulosohjauksessa huomioitavat valtionhallinnon yhteiset teemat

Digitalisaation edistäminen/Turvalliset, luotettavat ja yhteen toimivat digitaaliset palvelumme ovat asiakaslähtöisiä ja sujuvoittavat prosesseja

Toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin

- Tavoite 2025 Keski-Suomen ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidensa käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.
- Tavoite 2026 Keski-Suomen ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidensa käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.
- Tavoite 2027 Keski-Suomen ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidensa käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.

Tietojohtamisen kehittäminen

Tiedolla johtamisen osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta

- Tavoite 2025 Uusien tehtävien mukaisten tietotarpeiden määrittely huomioiden vuonna 2026 voimaan tulevat muutokset (elinvoimakeskukset).
- Tavoite 2026 Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen), yhteistyön ja työnjaon kehittäminen. Tietoalustojen (mm. Mylly) tehokkaampi hyödyntäminen.
- Tavoite 2027 Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen), yhteistyön ja työnjaon kehittäminen. Tietoalustojen (mm. Mylly) tehokkaampi hyödyntäminen.

Tiedolla johtamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen

- Tavoite 2025 Tiedon hyödyntämisen prosessin ja roolitusten rakentaminen sekä pilotointi.
- Tavoite 2026 Tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen tarvittavilta osin.
- Tavoite 2027 Tiedon hyödyntämisen tilan arviointi ja tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen tarvittavilta osin.

Tiedolla johtamisen osa-alue: henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen

- Tavoite 2025 Uusien tiedon jakamista ja osaamisen kehittämistä tukevien käytänteiden kehittäminen (mm. koulutuksissa saadun uuden tiedon jakaminen ja jalkauttaminen, e-oppivan hyödyntäminen) Tiedonlukutaidon kehittäminen.
- Tavoite 2026 Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelman 1. vaihe: kyvykkyyshahkon rakentaminen ja osaamisen nykytilan kartoitus.
- Tavoite 2027 Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelma 2. vaihe: kehittämis- ja toteutussuunnitelmien laadinta.

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatua on kehitetty

- Tavoite 2025 Tavoitetaso: 3
Lisätään avoimuutta ja kykyä tunnistaa ja arvioida yhdenmukaisen kohtelun tunnusmerkkejä ja toteutumista. Seurataan suunnitelman toteutumista ja viestitään sen eteen tehdystä työstä.
- Tavoite 2026 Tavoitetaso: 3
Päivitetään viraston oma tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Viestitään yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja sen eteen tehdystä työstä.
- Tavoite 2027 Tavoitetaso: 3
Tuetaan monimuotoisuusjohtamisen osaamista. Seurataan suunnitelman toteutumista.

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Asiakaspalvelutyytyväisyys

Mittayksikkö	Asteikko 1–5					
	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	4,3	4,2	≥ 4,2	≥ 4,2	≥ 4,2	

ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys

Mittayksikkö	Asteikko 1–5					
	Tot 2023		Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	4		≥ 4		≥ 4	

4 Voimavarojen hallinta

Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteita on seurattu VM Baron tulosten kautta. Palkeet on uudistanut henkilöstökyselyn yhteistyössä virastojen kanssa vuoden 2024 aikana. Sisällön uudistamisen vuoksi tulosten vertailtavuus aiempien vuosien kyselyihin katkeaa, minkä vuoksi tarkkojen numeeristen tavoitteiden asettaminen valtion yhteisen henkilöstötutkimuksen tuloksille ei ole tarkoituksenmukaista vuodelle 2025. Näiden sijasta asetetaan uusi, sanallinen tulostavoite vuodelle 2025.

Vuoden 2025 henkilöstötutkimuksen tulokset määrittävät virastoille uuden lähtötason, minkä perusteella asetetaan tulostavoitteet seuraaville vuosille. Tavoitteet tullaan tämän pohjalta asettamaan edellisten vuosien tapaan kokonaistyytyväisyyteen, työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyen uudelleen vuodesta 2026 eteenpäin.

Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteet

Ylläpidämme toimintakykyämme muutoksessa kiinnittämällä huomiota henkilöstömme tyytyväisyyteen ja työhyvinvointiin sekä johtamiseen

Tavoite 2025 Keski-Suomen ELY-keskuksen toimintakyky säilyy muutoksessa niin, että tuotamme edelleen perustehtäviämme tavoitteiden mukaisesti. Huolehdimme, että henkilöstö pidetään muutoksessa mukana ja asiakkaat saavat edelleen laadukasta palvelua. Toteutamme aluehallinnon uudistuksen toimeenpanoa tähdäten uusien virastojen suunnitelman mukaiseen aloittamiseen. Muutoksesta viestitään avoimesti ja henkilöstölle tarjotaan muutoksen tukitoimia.

Hyvä taso: Henkilöstön tyytyväisyys säilyy muutoksesta huolimatta hyvällä tasolla. Työssä voidaan hyvin ja virastonjohtamiseen ollaan keskimäärin tyytyväisiä.

Tyydyttävä taso: Toimintakykyä ei pystytä pitämään yllä täysin tavoitteiden mukaisesti tai tyytyväisyys jollain osa-alueella laskee.

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Tulossopimuksessa tulostavoitteet asetetaan lähtökohtaisesti koko sopimuskaudeksi. Tarvittaessa asetettuja tulostavoitteita voidaan kuitenkin päivittää ja muuttaa sopimuspäivitysten yhteydessä. Tulostavoitteiden saavuttamista kuvaavat vuosittaiset tavoitetasot asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitetasot asetetaan alustavina. Tulossopimusta päivitetään rullaavasti vuosittain.

ELY-keskusten tulossopimusten tulostavoitteisiin on tehty vuoden 2025 sopimusvalmistelujen yhteydessä tarvittavat muutokset liittyen TE24 –uudistuksen voimaantuloon. Vastaavasti on sovittu, että hallitusohjelman mukaisen, tekeillä olevan aluehallintouudistuksen vuoksi tulostavoitteille ei tarvitse vuoden 2025 sopimuksia valmisteltaessa asettaa tavoitetasoja lainkaan vuodelle 2028.

Raportointi tulostavoitteiden toteumista tehdään kaksi kertaa vuodessa. Tulostavoitteiden koko vuoden toteumista raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen sisältyvässä toimintakertomuksessa. Tilinpäätöstietojen osalta tiedot toimitetaan ministeriölle viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Tulossopimus ja tilinpäätöstiedot julkaistaan [Valtiokonttorin määräyksen](#) mukaisesti.

Tavoitteiden toteutumisen arviointia varten tulossopimuksen mittareille on määritelty yksi läpi koko tulossopimuksen sovellettava arviointiasteikko. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen osalta sovelletaan kolmiportaista asteikkoa eli ”liikennevalomallia”. Liikennevalomallissa tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavasti: VIHREÄ (3) = tavoite on saavutettu tai ylitetty, KELTAINEN (2) = tavoite on saavutettu osittain/tyydyttävästi tai siitä ollaan jääty jonkin verran, PUNAINEN (1) = tavoitteesta on jääty paljon tai se ei ole toteutunut lainkaan. Sanallisessa tulosraportoinnissa keskitytään tulossopimuksen tulostavoitteiden poikkeama- ja riskiraportointiin. Erityisesti tavoitteista jäämisestä ja sen syistä tulee raportoida.

Toimialaohjaus täydentää tulosohjausta tarvittaessa ja hallinnonalat ohjeistavat toimialaohjauksen menettelyistä erikseen.

Allekirjoitukset toteutetaan sähköisesti.

27.1.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö	Tiina Korhonen, ylijohtaja
Maa- ja metsätalousministeriö	Pekka Pesonen, kansliapäällikkö
Ruokavirasto	Raimo Pyysalo, hallintojohtaja, pääjohtajan sijainen
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö
Ympäristöministeriö	Juhani Damski, kansliapäällikkö
Väylävirasto	Kari Wihlman, pääjohtaja
Väylävirasto	Mirja Noukka, toimialajohtaja
Keski-Suomen ELY-keskus	Jukka Lehtinen, ylijohtaja
Keski-Suomen ELY-keskus	Pirkko Melville, johtaja

Liitteet

Liitteisiin sisällytetään ohjauksen näkökulmasta olennainen, varsinaista sopimusta täydentävä materiaali. Liitteistä tehdään erillinen PDF-dokumentti.

Tulosopimuksen liitteisiin sisällytetään seuraavat:

1. Seurantamittarit, jotka täydentävät luvun 3 tulostavoitteita eli niillä seurataan viraston toimintaa ns. perustekemistä. Mikäli näissä tapahtuu laskua, nostetaan asia tarvittaessa tulostavoitteeksi.
2. Kuvaus riskienhallintajärjestelmästä
3. Määräraha-aulukko
4. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen erikoistumistehtävät